

Találkozás egy hajléktalannal II.

Eörsi István

tárcanovellái hetente
jelennek meg
mellékletünkben

Éjjel egykor, amikor dr. Noha hazaérkezve kiszállt autójából, egy fiatal férfi kecmeggett elő a bokrok közül, ahol március közepe óta csapatostul éjszákáznak a hajléktalanok. Vézna volt, és csapott vállú, gyér, szőke szakáll díszítette beasett arcát, széles, magas homloka derengett az éjszakában. „Dosztojevszkij – gondolta dr. Noha –, Miskin herceg trikóban és télikabátban.” Előbukkant két másik férfi is, de ők tisztes távolságban maradtak.

„Azért merem zavarni – mondta a fiatal férfi –, mert mi ketten megértjük egymást, ugye.” Dr. Noha nem válaszolt, csak nézte, hogy milyen görbén tartja magát. „Kőműves vagyok – mondta ez –, tehát szakmám van, nem tehetek róla, hogy már nyolc hete, vagyis március

nyolcadika óta nincs munkám. És lakásom sincs azóta. Tényleg nem én tehetek róla.” „Hörghurutja van – gondolta dr. Noha –, vagy talán tüdőbaja.” A fiatal férfi közelebb lépett, megnézte az autó rendszámát. „Azért mondom ezt önnek – folytatta –, mert mindketten ugyanazon a nyelven beszélünk. Magyarul. Mindketten magyarul beszélünk.” „És munkaadója milyen nyelven mondott fel önnek? – kérdezte dr. Noha. – „Magyarul” – mondta a fiatal férfi. „És aki a lakásából kitette, milyen nyelven tette ki?” – kérdezte dr. Noha. A fiatal férfi hallgatott. „Ezek szerint – mondta dr. Noha – az egyik magyar nemcsak segítheti a másikat, hanem árthat is neki. És az is előfordulhat, hogy nem segít, de nem is árt. Ön azért

hangsúlyozza, hogy mindketten magyarok vagyunk, mert a könyörületet, amelyre sajnos rászorul, a nemzeti érzés hívószavával óhajtja kisajtolni belőlem. Csakhogy ehhez a hívószóhoz rossz emlékeim fűződnek.” Ekkor a fiatal férfit iszonyatos köhögőroham rázta meg. Aztán előkotort télikabátja zsebéből egy zsebkendőt, és letörölte arcáról a slájmot. Falfehér volt, teljes testében remeggett, és düledt szemekkel bámult dr. Nohára. Ez elővette pénztárcáját, és riadtan észlelte, hogy nincs aprópénze. Közben a hajléktalan ismét szóra nyitotta a száját: „Áprilisban két hétig dolgoztam egy cigánynak Rákospalotán. A hulladéktelepét kellett kitisztítanom, és a háza tetejét is megfoldsztam. Mert a tetőfedéshez is értek. Aztán két hét

múlva kirakott, egy fillér fizetség nélkül.” Dr. Noha felfogta e történet üzenetét: ilyenek a cigányok. Viszont ha nem cigány tol ki a munkanélkülivel, akkor az egyszerűen csak rohadt alak. „Azóta háromszor jártam a cigánynál – folytatta a fiatal férfi –, harmadszor a kuttyáját küldte rám.”

„Ne beszéljen, kérem” – mondta dr. Noha, és átnyújtott egy nem túl magas címletű bankjegyet. A fiatal férfi visszasietett a társaihoz. Dr. Noha bezárta autóját. „Jól dolgozik a szellemi söpredék – gondolta –, hiszen már a hajléktalanok is úgy látják, hogy a nemzeti és a faji előítéletekből csapolható a leg sikeresebben pénz. Mégis kellett valamit adnom ennek a szerencsétlen Miskinnek, hiszen igénybe vettem az idejét.”